

ODPIS WYROKU Z UZASADNIENIEM

DORĘCZANY PRZEZ PORTAL INFORMACYJNY

PEŁNOMOCNIK POWODÓW

sygn. akt I C 3038/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 lipca 2021 roku

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Janicki

przy udziale protokolanta J. M.

po rozpoznaniu na rozprawie 13 lipca 2021 roku w W.

sprawy z powództwa **J. K. i D. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od każdego z powodów na rzecz pozwanej po 287 (dwieście osiemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron

Pozwem z 14 lutego 2020 roku (data stempla pocztowego k. 14v) J. K. i D. K. wnieśli o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. po 250 euro na rzecz każdego z nich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty tytułem zryczałtowanego odszkodowania za „opóźnienie w dotarciu do miejsca docelowego” na podstawie unijnego rozporządzenia nr 261/2004. Wnieśli też o zasądzenie na rzecz każdego z nich zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych (pozew k. 2-3).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Przyznała, że rejs, na który powodowie wykupili u niej bilet, został odwołany, jednakże zaproponowała powodom lot alternatywny, spełniający wymogi z art. 5 ust. 1 lit. c pkt III rozporządzenia nr 261/2004, z którego powodowie skorzystali (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 26-29).

II. Ustalenia co do faktów

Każdy z powodów miał wykupiony bilet na lot (...) na 21 lipca 2019 r., godz. 10.30-12.00 na trasie K. – W. ((...)).

20 lipca 2019 roku o 19.57 ich lot został odwołany.

Pozwana zapewniła powodom bilety na lot organizowany przez L. z przesiadką we F., a mianowicie: lot z K. do F. ((...)) nr (...) 21 lipca 2019 r., godz. 10.00-11.30 oraz lot z F. do W. ((...)) nr (...) 21 lipca 2019 r., godz. 12.20-13.55.

Powodowie skorzystali z propozycji zmiany planu podróży.

Lot nr (...) się opóźnił o 25 minut, w związku z czym powodowie dotarli do miejsca docelowego o 14.20 tj. 2 godziny i 20 minut po planowanym czasie przylotu pierwotnie zakupionego u pozwanej rejsu (...).

W związku z nagłym odwołaniem lotu na dzień przed jego planowaną datą powodowie doznali niedogodności. Nie mogli skorzystać ze śniadania w hotelu, bo musieli wcześniej stawić się na lotnisko. Niewygoda dla nich była też konieczność przesiadki.

III. Ocena dowodów

Powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny, więc zgodnie z art. 227 k.p.c. nie wymagał żadnego postępowania dowodowego.

Niezależnie jednak od tego wynika on z niebudzących wątpliwości i niekwestionowanych przez żadną ze stron dokumentów złożonych przy pismach procesowych (rezerwacja k. 10, raport wskazujący na odwołanie k. 11-12, karty pokładowe na rejsy L. k. 8-9, wyciąg z elektronicznego systemu rezerwacji pozwanej k. 35-36, wydruk wskazujący na opóźnienie rejsu (...) k. 45).

IV. Ocena prawna zasadności powództwa

Powództwo było niezasadne, ponieważ:

- a) powodom nie przysługuje zryczałtowane odszkodowanie za odwołanie lotu, bowiem zachodzi przesłanka wyłączająca prawo do zryczałtowanego odszkodowania z art. 5 ust. 1 lit. c pkt III rozporządzenia nr 261/2004,
- b) powodom nie przysługuje zryczałtowane odszkodowanie za opóźnienie lotu, bowiem lot alternatywny się nie opóźnił o co najmniej 3 godziny, a poza tym nawet w razie zaistnienia opóźnienia, pozwana nie byłaby legitymowana biernie,
- c) powodowie nie wykazali przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadach ogólnych (nienależytego wykonania zobowiązania, poniesienia szkody majątkowej lub krzywdy wynikającej z naruszenia dóbr osobistych).

Odszkodowanie co do zasady należy się za poniesioną szkodę, którą należy wykazać (również co do wysokości). Zasadą jest odpowiedzialność za szkody majątkowe (art. 361 § 2 k.c.), natomiast szkody niemajątkowe naprawiane są wyłącznie w razie wyraźnej regulacji tj. w aktualnie obowiązującym stanie prawnym w razie naruszenia szczególnie chronionych wartości jakimi są dobra osobiste (art. 445 i 448 k.c.), ponadto w związku z regulacją unijną – również w razie tzw. zmarnowanego urlopu. Wszelkie inne szkody niemajątkowe, w szczególności wskazywane przez powodów: niemożność zjedzenia śniadania, trudy związane z przesiadaniem się, wymuszony zmianą harmonogramu pośpiech – nie podlegają co do zasady naprawieniu.

Powodowie, formułując podstawę faktyczną swojego powództwa (którą zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd jest związany), nie powołali się na poniesienie szkody majątkowej wskutek nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c. w zw. z art. 361 k.c.) ani na poniesienie krzywdy wskutek naruszenia ich dóbr osobistych (art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c.). Tym bardziej przesłanek takiej odpowiedzialności nie wykazali.

Niezależnie od naprawienia szkody na zasadach ogólnych występują różne formy naprawienia szkody o charakterze zryczałtowanym, uniezależnione od wykazania szkody. Sztandarowym przykładem takiej instytucji jest kara umowna, natomiast w sprawach lotniczych – zryczałtowane odszkodowanie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 261/2004. Tym niemniej, roszczenie o zapłatę takiego zryczałtowanego odszkodowania przysługuje, jeśli wykaże się konkretne przewidziane prawem przesłanki.

Zryczałtowane odszkodowanie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia przysługuje w następujących przypadkach:

- a) odwołania lotu,
- b) opóźnienia lotu w wymiarze co najmniej 3 godziny,
- c) nieprzyjęcia pasażera na pokład.

W niniejszej sprawie z nieprzyjęcie na pokład nie miało miejsca. Wystąpiły natomiast zarówno odwołanie jak i opóźnienie lotu, i te kwestie należało poddać analizie.

Odszkodowanie za odwołanie lotu powodom nie przysługuje, ponieważ pozwana wykazała przesłanki egzoneracyjne z art. 5 ust. 1 lit. c pkt III rozporządzenia 261/2004. Zgodnie z tym przepisem zryczałtowane odszkodowanie pasażerom nie przysługuje, jeśli zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu. Jak bowiem ustalono:

- a) pozwana w dniu poprzedzającym wykupiony rejs odwołała go i poinformowała o tym powodów,
- b) zaoferowany przez pozwaną rejs alternatywny miał zaplanowaną godzinę wylotu o 30 min wcześniejszą niż rejs z zakupionego biletu oraz zaplanowaną godzinę lądowania o 1 godzinę 55 minut późniejszą niż rejs z zakupionego biletu.

Powyższe wynika niewątpliwie z materiału procesowego, szczególnie że powodowie skorzystali z zaoferowanego im rejsu alternatywnego (musiał być więc im on zaoferowany i musieli być o tym poinformowani).

Odszkodowanie za opóźnienie lotu nie przysługuje natomiast z dwóch powodów:

- a) opóźnienie miało wymiar mniejszy niż 3 godziny,
- b) pozwana nie ma legitymacji biernej, jak chodzi o opóźnienie lotu L..

Stanowisko powodów, którzy dochodzą ww. odszkodowania nie ma podstaw prawnych. Powodowie bowiem w nieuprawniony sposób mieszają odrębne reżimy odpowiedzialności – reżim odszkodowania za odwołanie lotu i reżim odszkodowania za opóźnienie lotu. Mimo że pozwana odwołała swój lot, próbują wykazać opóźnienie w dotarciu do miejsca docelowego, zestawiając faktyczną godzinę przylotu z planowaną godziną przylotu odwołanego rejsu pozwanej, a nie – tak jak powinni – z planowaną godziną przylotu rejsu, z którego skorzystali (rejsu alternatywnego). Ich stanowisko opiera się na nieuprawnionym w świetle prawa założeniu, że rejs alternatywny stanowi wykonanie rejsu odwołanego, podczas gdy pozwana, odwołując swój rejs, skorzystała z przysługującego jej uprawnienia prawnokształtującego, w wyniku czego przestała być dłużnikiem powodów, jeśli chodzi o ich przewóz. Nie można więc rozliczać pozwanej z terminowego przywozu pasażerów do miejsca docelowego, skoro odwołała swój rejs i nie była już zobowiązana do przewozu pasażerów w planowanej w swoim rozkładzie połączeń godzinie. Opóźnienie powodów wyniosło zatem 25 minut a nie – jak wywodzą – 2 godziny 20 minut.

Poza tym, roszczenie jest skierowane do niewłaściwego podmiotu. Za opóźnienie rejsu L. odpowiada bowiem wyłącznie L. jako obsługujący przewoźnik lotniczy (art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 261/2004). Pozwana nie wykonywała ani nie zamierzała wykonać lotu, skoro go odwołała, natomiast wykonywała go L. (por. art. 2 lit. b, a także art. 3 ust. 5 rozporządzenia 261/2004).

Niezależnie od powyższego, powodowie w nieuprawniony z prawnego punktu widzenia sposób uznali za relewantny z punktu widzenia prawa do odszkodowania wymiar opóźnienia – 2 godziny, podczas gdy w świetle mającego charakter wiążący orzecznictwa (...) wymiar ten musi wynosić co najmniej 3 godziny (zob. chociażby wyrok w sprawie C-402/07). Wynika to z trafnie wytkniętego przez pozwaną błędu w wykładni art. 5 ust. 1 lit. c pkt iii rozporządzenia 261/2004 i niedostrzeżenia, że zwolnienie z zapłaty odszkodowania za odwołanie lotu prawodawca unijny uzależnił od „zaoferowania zmiany planu podróży” (o określonych parametrach), a nie od zaoferowania

podróży, która ostatecznie zakończy się nie później niż o określonej godzinie. Innymi słowy, prawodawca unijny nie przewidział odpowiedzialności przewoźnika odwołującego lot na zasadzie ryzyka za wykonanie przewozu przez innego przewoźnika, skumulowanej z odpowiedzialnością tegoż nowego przewoźnika jako obsługującego przewoźnika za odwołanie, opóźnienie oraz niewypuszczenie na pokład. Nie ma żadnych podstaw prawnych do przyjęcia takiego stanowiska.

Reasumując, w świetle należyście wykładanego rozporządzenia nr 261/2004 nie ulega wątpliwości, że jeśli chodzi o zryczałtowane odszkodowanie, odwołujący lot (w ostatniej chwili) przewoźnik odpowiada za zapewnienie zmiany planu podróży o określonych parametrach, natomiast za ewentualne opóźnienie lotu alternatywnego odpowiada obsługujący przewoźnik na ogólnych zasadach. W niniejszej sprawie pozwana zapewniła alternatywny lot spełniający (jak chodzi o plan podróży) wymagane prawem kryteria.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że powodowie łącznie stracili 2 godziny i 50 minut czasu. Dochodzone roszczenia są niezasadne. W tym miejscu należy odnieść się do poszczególnych argumentów strony powodowej:

a) odwoływanie się do niespełnienia wymogów z art. 7 ust. 2 lit. a rozporządzenia 261/2004 jest niezasadne z dwóch powodów – po pierwsze, w przepisie tym chodzi o planowaną a nie rzeczywistą godzinę przylotu lotu alternatywnego; po drugie – z logicznego punktu widzenia art. 5 ust. 1 lit. c pkt III (nota bene odwołujący się do art. 7 in extenso, a więc do obydwu jego ustępów) wyprzedza powołany przez stronę powodową przepis, ponieważ dopiero po nieziszczeniu się przesłanek z art. 5 ust. 1 lit. c pkt iii wyłączających prawo pasażerów do odszkodowania w grę wchodzi analizowanie wysokości należnego odszkodowanie tj. czy odszkodowanie powinno, czy nie powinno być stosownie do art. 7 ust. 2 obniżone; innymi słowy – art. 7 ust. 2, jak chodzi o odwołania lotu, dotyczy sytuacji zaoferowania pasażerom lotu alternatywnego niespełniającego przesłanek z art. 5 ust. 1 lit. c pkt ii lub (...), a jednocześnie spełniającego przesłanki z art. 7 ust. 2,

b) odwoływanie się do art. 8 rozporządzenia 261/2004 jest zupełnie chybione – nie dotyczy on bowiem w ogóle odszkodowania, natomiast przyznaje pasażerom prawo do wyboru, czy z zaproponowanego im rejsu alternatywnego skorzystają, czy też skorzystają z prawa do uzyskania zwrotu ceny biletu,

c) odwoływanie się do wyroku (...) w sprawie C-502/18 jest również chybione, bowiem dotyczy on zupełnie innego zagadnienia, mianowicie wspólnego organizowania lotu przez kilku przewoźników (tym samym zaciągnięcia przez nich wspólnego zobowiązania do wykonania przewozu - całego); wówczas to w świetle niebudzącej wątpliwości tradycji międzynarodowego prawa przewozowego tacy przewoźnicy wspólnie organizujący przewóz odpowiadają za jego wykonanie (w całości) solidarnie i nie mogą zasłaniać się nienależytym wykonaniem części przewozu przez innego przewoźnika, który akurat zajmował się daną częścią; natomiast w niniejszej sprawie LOT organizował przewóz wspólnie z L., a jedynie odwołał swój lot, oferując pasażerom bilety na lot organizowany przez innego przewoźnika, i tym samym „oferując zmianę planu podróży” a nie gwarantując odbycia się tej podróży.

V. Koszty procesu

Sąd nie podziela stanowiska deprecjonującego współuczestnictwo formalne, które jest wyrazem chęci powodów do zaoszczędzania wysiłku sądu i pozwanej (tym samym wygenerowanych tym kosztów) i zrównujące to współuczestnictwo z technicznym połączeniem spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c., którego konsekwencją jest założenie, że (jednej) pozwanej reprezentowanej przez (jednego) adwokata, w razie wygrania sprawy z powództwa kilku współuczestników formalnych należy się wielokrotność wynagrodzeń adwokata (stanowisko to narusza art. 105 § 1 k.p.c., art. 72 § 1 k.p.c., art. 98 § 3 k.p.c., i wcale nie jest uzasadnione uchwałami III CZP 29/15 i III CZP 58/15, a co najwyżej wyrażonymi w ich uzasadnieniach obiter dicta niedostatecznie uzasadnionymi poglądami zrównującymi instytucję współuczestnictwa z technicznym połączeniem spraw do wspólnego rozpoznania, ponadto prowadzi do rezultatów sprzecznych z zasadami wyrażonymi w art. 109 § 2 k.p.c. i z zasadami słuszności, a w sprawach pasażerskich ponadto narusza prawo unijne zniechęcając pasażerów groźbą poniesienia wysokich kosztów od dochodzenia mających genezę w rozporządzeniu unijnym roszczeń).

Co do zasady pozwanej należny byłby zwrot kosztów w wysokości 917 zł, z czego 900 zł tytułem wynagrodzenia adwokata wg stawki z § 2 pkt 3 rozporządzenia o opłatach za czynności adwokackie i 17 zł tytułem poniesionej opłaty skarbowej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa.

Zasądzenie pozwanej kosztów w takiej wysokości byłoby jednak niezasadne w świetle art. 102 k.p.c., który wymaga uwzględnienia szczególnie uzasadnionego wypadku, który ma miejsce w niniejszej sprawie. Okazuje się bowiem, że gdyby powodowie wytoczyli 2 osobne procesy przeciwko pozwanej (każdy z powodów o 250 euro z odsetkami), wówczas każdy z nich zobowiązany byłby do zwrotu pozwanej po 287 zł kosztów procesu (270 zł wynagrodzenia wg stawki z § 2 pkt 2 rozporządzenia o opłatach za czynności adwokackie i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa). Byłoby niesprawiedliwe i dysfunkcjonalne (w konsekwencji prowadziłyby do mnożenia przez powodów procesów, co tylko dodałoby zbędnej pracy pozwanym i sądom), gdyby powodowie, którzy swoją decyzją co do wystąpienia z jedną (zamiast dwiema) sprawami zaoszczędzili pracy tak sądowni jak i pozwanej, mieli ponosić przez to wyższe koszty. Mając to na uwadze, sąd orzekł o kosztach stosownie do art. 102 k.p.c., obciążając każdego z powodów kosztami procesu w takiej części, w jakiej każdy z powodów musiałby je ponieść, gdyby wytoczył indywidualne powództwo przeciwko pozwanej.

ZARZĄDZENIE

- niniejszy odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powodów r. pr. Bursie-Ł.;
- przedstawić za miesiąc z potwierdzeniem doręczenia.

W., 5 sierpnia 2021 roku asesor sądowy Mateusz Janicki